

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2021/22:49

Måndagen den 20 juni

§ 1 Utrikes frågor

Kabinettssekreterare Robert Rydberg

**Information och samråd inför Europeiska unionens råd för utrikes
frågor den 20 juni 2022**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag välkomnar samtliga till dagens EU-nämndssammanträde här i Skandiasalen. Vi har en föredragning i dag, och det handlar om utrikes frågor. Kabinettssekreterare Robert Rydberg med medarbetare är på plats. Välkomna!

Anf. 2 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Herr ordförande! Som redan har konstaterats är det möjligt att det under dagordningspunkten om Ukraina på dagens FAC, där utrikesministern redan befinner sig, blir en bredare diskussion än vad dagordningspunktens rubrik antyder. Jag vill därför som en uppföljning av fredagens diskussion i nämnden återkomma till frågan om kommissionens avier och rekommendationer om Ukrainas, Moldaviens och Georgiens medlemskapsansökningar.

Låt mig samtidigt notera att det inte är självklart att kandidatlandsfrågorna för något land mer än Ukraina blir föremål för diskussion vid mötet; det är som bekant allmänna rådet som förbereder det möte i Europeiska rådet där beslut om dessa ansökningar ska fattas.

Vi har nu alltså kunnat ta del av kommissionens avier om Ukraina, Moldavien och Georgien. En avgörande utgångspunkt för regeringens agerande i denna fråga, inte minst i rådande säkerhetspolitiska läge, är EU-enighet. Splittring inom EU vore i sig ett säkerhetspolitiskt problem som skulle kunna leda till en försening av beslut för samtliga tre länder och sända oönskade signaler till Ryssland.

Sveriges uppfattning har också konsekvent – under olika regeringar, vill jag tillägga – varit att det är viktigt att respektera utvidgningsprocessens integritet. I detta ingår att fästa stort avseende vid kommissionens bedömning av läget i respektive ansökarland och att ställa tydliga krav på och sätta upp villkor för de länder som önskar medlemskap.

Ett EU-närmande enligt nuvarande metodologi baseras på principerna more for more och less for less. Detta bör vi inte frångå, och kommissionens avier är ett uttryck för grundprincipen om en ordnad process. Regeringen vill därför stödja kommissionens rekommendationer

i samtliga fall. Det innebär ett europeiskt perspektiv för samtliga tre länder, kandidatlandsstatus med villkor för Ukraina och Moldavien och villkor för kandidatlandsstatus för Georgien.

Låt mig särskilt kommentera Georgien. Regeringen delar väsentligen kommissionens syn på utvecklingen i landet och instämmer i de krav som ställs för att Georgien ska kunna ges kandidatlandsstatus. Det finns flera skäl till detta.

För det första har Georgien de senaste åren tagit tydliga steg tillbaka på viktiga områden som demokrati, rättsstatens principer och inrikespolitisk stabilitet. Ett annat viktigt område där vi har noterat en tillbakagång är synen på värderingsfrågor, där vi bland annat kan konstatera att myndigheterna inte levde upp till sina åtaganden under de våldsamma protester som inträffade under förra årets pridefirande. Det vore fel signal att belöna en sådan negativ utveckling.

För det andra bör vi försöka hjälpa de positiva krafter i Georgien som vill driva på för fortsatta reformer. De uppställda villkoren kommer förhoppningsvis att öka ledarskapets motivation att vidta nödvändiga åtgärder och öka sina reformansträngningar.

För det tredje finns det vid ett ovillkorat beslut om kandidatlandsstatus en risk att vi tvingas bevittna en fortsatt politisk polarisering utan reformframsteg. Sett ur ett geopolitiskt perspektiv skulle en sådan polarisering vara något som gynnade framför allt Ryssland.

För den som månar om Georgiens möjligheter vill jag också påpeka att kommissionens avi inte innebär någon lång ökenvandring. En översyn av samtliga tre länders framsteg kommer att göras redan i december. Om Georgien vidtagit tillräckliga konkreta steg för att överbrygga de politiska motsättningarna och genomföra de rimliga krav som ställs står dörren öppen.

Låt mig avslutningsvis tillägga att det är regeringens bedömning att det finns ett brett stöd för kommissionens förslag, som alltså har goda förutsättningar att bli grunden för det beslut som Europeiska rådet har att fatta senare i veckan.

Anf. 3 KERSTIN LUNDGREN (C):

Tack för föredragningen! Jag har också läst de olika markörerna när det gäller Moldavien, Ukraina och Georgien. När det gäller Georgien är det ingenting nytt, utan det har pågått en tid. Så är det, och det är alltså kända fakta. Michels försök känner vi också till.

Herr ordförande! Det är dock inte rimligt att Sveriges röst i dag skiljer mellan de tre länder som har begärt kandidatstatus. Georgien var det första landet som drabbades av den ryska imperiedrömmen under sen tid, 2008. Att i detta skede låta Georgien hänga på gärdsgården, om jag får säga så – även om det finns signaler om att man, om landet bättrar sig, kan komma till en annan slutsats i december – tror jag vore en signal som, utifrån min kunskap om georgisk politik, inte skulle hjälpa Georgien att komma framåt.

Om man däremot förhåller sig på samma sätt till Georgien som till Moldavien och Ukraina kan man säga att man utifrån förståelsen att följande steg tas ger kandidatstatus – med just förståelsen att följande steg tas. Som kabinetssekreteraren säger ska detta sedan provas i december, och det gäller de andra länderna också. Då ska man se hur de går framåt.

Grunden är alltså att man behandlar alla tre länder som har sökt på ett likvärdigt sätt: Man ger kandidatstatus med villkor som länderna måste ta vidare innan man kan påbörja medlemskapsförhandlingar. Det skulle vara en tydlig signal till Georgien om vad som krävs.

Det skulle också vara en signal till alla parter – för det finns ju flera parter i detta – att agera förståndigt. Det skulle inte heller skapa den här möjligheten för ryska intressen att ytterligare destabilisera Georgien, som ju är illa där när det gäller en redan ganska labil situation politiskt.

Det är mitt yrkande.

Anf. 4 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Vi hade ju en lång diskussion om det här i fredags. Jag ska inte upprepa vad jag sa då, men Moderaterna står fast vid det vi sa, det vill säga att vi anser att samtliga tre länder ska beviljas kandidatstatus.

Jag tycker att det är bra att regeringen och kommissionen uttrycker tydligt positiva signaler om att dessa tre länder ska ges europeiskt perspektiv. Det är ju det väsentliga. När det sedan gäller Georgien instämmer jag i kabinetssekreterarens beskrivning av utvecklingen i landet – utvecklingen har gått i fel riktning. Men här gäller det att fokusera på huvudsaken och vara tydliga med att vi välkomnar dem in i EU.

Detta är ju en exceptionell situation, och vi är av samma uppfattning som den Kerstin Lundgren framför här, nämligen att alla tre länder nu bör beviljas kandidatstatus av de skäl som Kerstin Lundgren drog upp. Det handlar om att man skickar geopolitiska signaler, vilket vi även var inne på i fredags.

Det betyder dock inte att det är ovillkorat, vilket är det ord kabinetssekreteraren använde. Vi vet alla att det finns villkor för att bli medlem i EU, och det kommer att ta tid för alla dessa tre stater. Därför gäller det att vara extremt tydlig gentemot Georgien om att vi har förväntningar på dem: Om de vill bli medlemmar måste det ske reformer på de punkter som kabinetssekreteraren tog upp.

Jag vill bara säga en kort sak om enigheten. Jag håller med om det – det är viktigt att EU har en enighet – men den här gången är det en diskussion på FAC, och Moderaterna tycker att Sverige ska ha den uppfattning som jag nyss framförde.

Anf. 5 BENGT ELIASSON (L):

Herr ordförande! För att inte förlänga debatten alltför mycket instämmer jag helt i de två föregående talarnas inlägg, också utifrån den diskussion vi hade i fredags. Jag kan väl bara förtydliga att vi från Liberalernas sida inte anser att det vore rimligt att riskera att Georgien ses som Rysslands bakgård och en öppen spelplan åt det hållet, så att säga. Här gäller det att Europa verkligen håller samman och visar sin vilja framåt avseende vilka krafter som ska gälla. Då gäller det att stärka de lokala, positiva krafter som finns.

Jag instämmer helt i kabinetssekreterarens beskrivning av Georgien och hur det har gått där, men det innebär också att Ryssland ganska tydligt har varit där och destabiliserat landet, som föregående talare sa.

Vi tycker från Liberalernas sida att alla tre länderna ska behandlas lika. Alla tre länder har problem med sina styressätt och sitt inre arbete, och alla tre kommer att få tydliga villkor. I och med att man ger dem kandidatstatus

kan man också ställa upp helt olika villkor eftersom förutsättningarna är så olika i dessa tre länder. Vi menar dock att alla tre behöver signalen att det finns en dörr öppen: Här har ni kandidatstatus, och sedan får vi jobba tillsammans framåt för att stärka de goda krafter som behövs för att ni så småningom ska bli medlemmar.

Vi bifaller alltså det yrkande som Jessica Roswall nyss lade fram.

Anf. 6 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack för redogörelsen, kabinetssekreteraren!

Från Kristdemokraternas sida ser vi en framtid där Ukraina, Moldavien och Georgien är med i EU. Vi välkomnar därför att kommissionen så tydligt rekommenderar rådet att alla tre länder ska erhålla medlemskapsperspektivet samt att alla tre ska få kandidatstatus. Dessförinnan krävs det dock lite mer av Georgien, som kabinetssekreteraren nämnde, men man ser alla som självklara framtida EU-medlemmar.

Vi anser att kommissionen har landat väl i sina rekommendationer, och detsamma gäller regeringens ståndpunkt. Vi tycker att det är bra att man är positiv till att alla dessa tre länder får kandidatstatus.

Som kabinetssekreteraren var inne på är det också viktigt att tydligt markera att Georgien ska få det stöd och den hjälp som behövs för att de ska komma till rätta med en del grejer och så småningom kunna uppfylla villkoren och få kandidatstatus. Vi är tydliga med att de ska vara en del av EU, men det finns processer som gäller för olika länder beroende på vilken situation de befinner sig i.

Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi har tidigare varit skeptiska till den här utvidgningen, men den situation som har uppkommit gör att frågan måste ses i ett nytt ljus. Vi är därför beredda att ställa oss bakom att ge dessa länder kandidatstatus.

Vi håller dock med om att länderna inte bör behandlas olika. Skälen till att man börjar påskynda detta förfarande är i grund och botten desamma för dessa tre länder. Det är väldigt starka skäl, och därför bör man kunna behandla länderna lika. Skillnaderna är inte så stora att det motiverar att man skiljer dem åt på det sättet.

Anf. 8 LORENA DELGADO VARAS (V):

Vi från Vänsterpartiet stöttar regeringens ståndpunkt. Vi anser att det är bra att markera gentemot avsaknaden av demokrati och i synnerhet gentemot kränkningen av hbtq-gruppers rättigheter i Georgien. Vi ställer oss alltså bakom regeringens ståndpunkt.

Anf. 9 Kabinetssekreterare ROBERT RYDBERG:

Herr ordförande! Demokratien hotas, försvagas och urholkas i EU:s östliga närområde. Om denna trend fortgår riskerar EU:s attraktionskraft och inflytande att försvinna i delar av vår kontinent. De demokratiska och proeuropeiska krafterna i de östliga partnerskapsländerna måste veta att EU står på deras och demokratins sida.

Den politiska krisen i Georgien efter det senaste valet måste tas på stort allvar. Oppositionella medier riskerar att drabbas av allt fler inskränk-

ningar, och vittnesmål gör samtidigt gällande att statlig byråkrati, liksom rättsväsendet, politiseras. De intensifierade oroligheterna till följd av oppositionsledaren Nika Melias gripande kräver en svensk och europeisk reaktion.

Georgien har utgjort ett viktigt hopp för reformer och antikorrupsionsarbete i östra Europa. Landet har även varit en viktig transatlantisk partner med tydliga ambitioner om ett Nato- och EU-närmande. Den senaste tidens utveckling, liksom de senaste årens allt större utmaningar vad gäller det inrikespolitiska läget, väcker allvarliga frågor om landets riktning.

Jag instämmer i den analys som Hans Wallmark gör i en interpellation nyligen framlagd i riksdagen, nämligen att det är rimligt att göra en distinktion mellan dessa tre länder. De har det gemensamt att de är utsatta för rysk aggression på olika sätt, men de skiljer sig åt när det gäller beredskapen att utvecklas i en reformriktning och utveckla sina demokratiska system. Det gör det rimligt att faktiskt göra en distinktion, och det är en distinktion som kommissionen väldigt tydligt gör.

Man gör det på ett sätt som också välkomnar och ger Georgien ett europeiskt perspektiv, men man noterar att det finns en väsentlig skillnad mellan Georgien och de två andra länderna när det gäller utvecklingen internt i dessa länder. Ur regeringens perspektiv är det viktigt att vi också beaktar den typen av faktorer.

Det är också viktigt för att faktiskt ge en uppmuntran till de demokratiska krafter i Georgien som är under press i detta läge att ge dem styrka i arbetet för att få till stånd en förändring och en förbättring som förhoppningsvis kommer att innebära att även den utvärdering som kommissionen kommer att göra leder till ett positivt svar för Georgien.

Om vi inte skulle beakta det faktum att den demokratiska utvecklingen i Georgien tyvärr skiljer sig från utvecklingen på ukrainsk och moldavisk sida skulle vi sända fel signal till de krafter inne i Georgien som arbetar för en demokratisk utveckling. Det skulle också vara ett principiellt ställningstagande som skulle ha betydelse, vill jag säga, för vår syn – generellt sett i Sverige – på EU:s utvidgningsprocess. Där betonar vi faktiskt också ländernas eget agerande och ländernas egen kapacitet att utvecklas i den demokratiska riktning som är central.

Regeringen vidhåller alltså sin uppfattning att det är rimligt att i det här läget stödja kommissionens förslag. Utifrån vad vi hör från andra medlemsstater noterar jag också att det finns ett mycket brett stöd för kommissionens förslag. Jag noterar – och det tycker jag är mycket positivt – att det finns ett brett stöd för de förslag som kommissionen har lagt fram när det gäller alla tre länderna, Ukraina, Moldavien och Georgien. Den oro vi i något skede möjligen kände för att så inte skulle vara fallet förefaller alltså vara mindre motiverad.

Anf. 10 KERSTIN LUNDGREN (C):

Jag tackar återigen kabinetssekreteraren, men tyvärr uppfattar vi att regeringen har missbedömt Georgien i flera skeden. Det som hände 2008 finns tydligt kvar, och känslan av att ha lämnats och att inte ha betraktats på samma sätt som andra länder är tydlig i det georgiska samhället – oavsett om man pratar med opposition eller majoritet.

Det är ett mycket spännande läge, och naturligtvis finns det många politiska utmaningar på flera nivåer. Det har pågått under flera år, kan man lugnt säga, så det handlar inte bara om det senaste året. Det har inte heller förbättrats i och med gripandet av Saakasjvili och de komplikationer som följer med detta. Att försöka skapa likvärdighet genom att ge kandidatstatus, ställa upp villkor och säkra att länderna tar steg i rätt riktning innan man provar på nytt i december skulle dock skapa de bästa förutsättningarna för georgierna att försöka samla ihop sig på några av de punkter som finns.

Det finns hänvisningar till ODIHR och Europarådet i flera av kommentarerna från kommissionen, och det finns andra punkter som är lite olika beskrivna när det gäller till exempel Moldavien och Georgien. Men att i detta läge säga ”Nej, ni får inte kandidatstatus, för ni ska uppfylla alla dessa punkter eller åtminstone vidta åtgärder på dem först” är att ge Georgien en plats långt bak i kön, och det kommer inte att underlätta för den georgiska politiken att samla ihop sig.

På utrikesrådet i dag bör man i stället göra Sveriges röst hörd till förmån för kandidatstatus för alla, med förståelsen att vissa steg måste tas. Det ska gälla för Georgien, Moldavien och Ukraina. Det är inte fråga om vanliga kandidatstatusprövningar i det här skedet, och det är alla medvetna om. Det är också en komplikation gällande de andra kandidatländerna, men att särskilja Georgien nu är att göra landet en björntjänst och Ryssland en god tjänst. Gör det inte igen!

Anf. 11 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD):

Ordförande! Jag tackar kabinetssekreteraren för dragningen.

Jag kan bara hålla med om det Kerstin Lundgren sa, i dess helhet. Jag tycker inte att regeringens argumentation håller. Vi kan bara backa till den svenska och den finska Natoansökan – där var argumentet att vi ska göra det tillsammans, för annars mäter vi ut ett av länderna som då får en försämrade säkerhetspolitisk situation. Det var argumentationen, och det är också så man har behandlat ärendet.

Det vi gör nu är att mäla ut Georgien, med förhoppningen att de ska lyssna på våra argument och skärpa till sig på de områden de behöver förändra. Men risken är väl uppenbar att Ryssland i stället ser en möjlighet här och går in och ytterligare försämrar Georgiens möjligheter att leva upp till våra krav.

Att vi ger Georgien samma kandidatstatus som Moldavien och Ukraina innebär ju inte att vi accepterar dem som medlemmar förrän de har uppfyllt de krav vi ställer upp för medlemskapet. Jag tror precis tvärtom, det vill säga att de om vi ger dem kandidatstatus får ett argument för och en vilja att uppfylla villkoren. Men det kan bli tvärtom om vi nu mäter ut dem på samma sätt som vi inte ville mäla ut Sverige när Finland låg i startgroparna för att lämna in sin ansökan om Natomedlemskap.

Anf. 12 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag är tvungen att säga någonting kort eftersom min partikollega Hans Wallmark blev apostroferad. Han är inte här i dag.

Jag är helt övertygad om att jag instämmer i samtliga av hans interpellationer till olika utrikesministrar av S-valör, och jag är ganska övertygad om att den interpellation som kabinetssekreteraren hänvisar till

ställdes före den 24 februari – eller vilket datum det nu var som dessa tre stater ansökte om kandidatstatus. Jag vet att Moderaterna är för en utvidgning.

2021/22:49
20 juni

Om man vill gå den vägen i argumentationen finns det säkert ett antal interpellationsdebatter där man kan se att socialdemokratiska utrikesministrar har bytt fot i till exempel Natofrågan. I det här fallet är jag dock helt övertygad om att Hans Wallmarks interpellation handlade om att vi vill ha Georgien inom EU, inte utanför.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag ska själv ta till orda. Jag brukar inte göra det så ofta, men jag tycker att det är viktigt att poängtera det kabinetssekreteraren sa i sitt inledningsanförande: more for more, less for less.

Precis som Kerstin Lundgren har jag följt Georgiens utveckling i många år – under hela min tid här i riksdagen – och jag har aldrig sett en så bekymmersam utveckling som den som för närvarande råder i landet, vilket vi synnerligen och djupt beklagar. Att fängsla oppositionella och skapa den typ av proteststormar som har förekommit i Georgien är inte positivt.

Sedan vill jag också ta fasta på det här med gemenskapen. Om nu EU-gemenskapen, utom Sverige, står bakom kommissionens förslag i huvudsak är det ju Sverige som spräcker gemenskapen i ett sådant sammanhang. Då får man reflektera över det också, även om det råder ett läge där detta är en diskussionspunkt och där beslutspunkten kommer längre fram i processen.

Det är alltså ett konstaterande: Vi pratar ju om att vi ska försöka hålla en enad front visavi Ryssland, och skulle vi hamna i det läget – vilket sannolikt kommer att ske i dag – är det Sverige som spräcker EU-gemenskapen och inte följer EU-kommissionens grundförslag för detta. Det tycker jag är lite bekymmersamt.

Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (C):

Ordförandens kommentar föranleder mig att ställa en fråga. Jag hörde kabinetssekreteraren säga att det finns bred support för kommissionens förslag, men jag hörde inte att kabinetssekreteraren sa att det var alla stater. Jag är därför nyfiken på om kabinetssekreteraren kan lätta på förlåten och berätta om det är så att man har checkat av att alla medlemsstater kommer att i dag uttrycka sin support. Eller finns det några medlemsstater som har en annan uppfattning?

Anf. 15 BENGT ELIASSON (L):

Ordförandens inlägg föranleder också mig att sända en fundering. Detta är en diskussionspunkt, men även i informella och formella EU-sammanhang framför länderna olika ståndpunkter som de sedan – till och med under samma diskussion – kan jämka sig samman om för att diskussionen ska leda framåt mot ett enigt beslut.

För mig är det helt naturligt att vara tydlig med sina egna ståndpunkter i en diskussion fram till dess att man känner att man i stället ska prata sig samman, och jag vet att det är så EU arbetar.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Men inte med mer än att Sveriges regering då under pågående diskussion måste återkomma till EU-nämnden för att ändra sin position, om det pågår en förhandling.

Anf. 17 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Till skillnad från andre vice ordföranden instämmer jag inte i Hans Wallmarks samtliga interpellationer, men i det här fallet tyckte jag att det var mycket motiverat, varför jag valde att nämna Hans Wallmarks resonemang.

Jag har två kommentarer som svar på frågor.

När det gäller Kerstin Lundgrens fråga uttryckte jag att min uppfattning är att det finns ett brett stöd för kommissionens förslag när det gäller samtliga tre länder. Det var möjligen vagt uttryckt, men vagheten beror i så fall på att samtliga länder inte har landat. Samtliga länder har inte uttryckt någon tydlig position i de här frågorna. Det är alltså en bedömning som gjorts utifrån de diskussioner vi har hört och där ett antal medlemsstater ändå har uttryckt sin uppfattning.

Vi har i dessa diskussioner inte hört att någon medlemsstat har tyckt att man bör gå längre än vad kommissionen har föreslagit när det gäller Georgien. Det har tidigare i diskussionerna funnits antaganden om att några stater skulle säga nej till kommissionens förslag om Georgien därför att de uppfattar det som alltför generöst. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Låt mig också tillägga att jag tror att det skulle leda till ett och annat höjt ögonbryn om Sverige när det gäller Georgien skulle inta en avvikande hållning från den som alldeles uppenbart en majoritet – möjligen 26 – medlemsstater kommer att stödja. Det gäller inte minst mot bakgrund av den höga profil som Sverige håller och har hållit när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter i såväl kandidatländer som länder som redan är medlemmar i unionen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<därav den position som regeringen har intagit till stöd för kommissionens linje.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag följande: I och med det beslut vi tog redan förra fredagen har stödet avseende Moldavien och Ukraina redan förankrats i riksdagens EU-nämnd. När det gäller Georgien finns det uppenbarligen en majoritet för att inte stödja regeringens position. Man vill i stället ge Georgien en kandidatstatus liknande den Moldavien och Ukraina får.

Anf. 19 ROBERT HALEF (KD):

Vi stöder regeringens linje.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Ja, men det finns en majoritet bestående av Sverigedemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna, och de är nio. Jag är alltså tacksam för stödet, men just nu är vi uträknade i detta.

Anf. 21 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Jag ber för det första om ursäkt för min sena ankomst; jag fick rycka in sent då de som skulle ha varit här blev hastigt sjuka.

Jag uppfattade att Bengt Eliasson var inne på något klokt kring vikten av enighet. Jag vet inte alls hur ni brukar arbeta kring den här typen av frågor, men går det att formulera en svensk ståndpunkt som ger utrymme för att först ge uttryck för det som majoriteten vill men sedan ändå eftersträva enighet om det skulle vara så som kabinetssekreteraren förutser, det vill säga att Sverige kommer att vara i minoritet – eller möjligen helt ensam – med sin linje?

Anf. 22 ROBERT HALEF (KD):

Herr ordförande! Jag undrar om det kan finnas en kompromiss, exempelvis att man inte anmäler avvikande mening utan snarare gör ett medskick från EU-nämnden om att regeringen bör uttrycka sig ännu mer positivt och tydligt gällande att även Georgien tillhör EU, så att det kan bli något slags gemensamt instämmande i tanken är att Georgien så snabbt det går ska få status som kandidatland. I så fall för man till protokollet att regeringen ska uttrycka sig tydligare och ännu mer positivt till att Georgien hör hemma i EU. Man skickar helt enkelt den signalen, symboliskt.

Anf. 23 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det här är en diskussion på utrikesrådet, och som vi hörde från kabinetssekreteraren initialt är det inte ens säkert att detta kommer att lyftas in. I det här skedet är det inte kompromiss som gäller, utan i det här skedet handlar det om att vara tydlig med vad som borde vara den svenska åsikten, det vill säga att alla tre länder ska erhålla kandidatstatus men med olika villkor eftersom länderna befinner sig i unika lägen. Det bör vara den svenska hållningen på utrikesrådet i dag. Sedan får man ta ställning på onsdag, när man har en diskussion inför mötet i Europeiska rådet. Då har vi sett ytterligare vad som har hänt.

Låt oss alltså vara tydliga och inte otydliga i dag! Det finns inget mellanting om man ska vara tydlig, Robert Halef. Det gäller att klara ut frågan om det ska vara kandidatstatus på lika villkor eller inte.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Som Bengt Eliasson var inne på finns det ett litet problem: När vi ger ett mandat från EU-nämnden till regeringen är det detta mandat regeringen ska förhålla sig till även under pågående diskussion. Då finns det inte utrymme att göra eventuella kompromisser vid sittande bord, utan då ska regeringen framföra den synpunkt som majoriteten i EU-nämnden har framlagt.

Om regeringen däremot finner att det finns möjlighet att göra en kompromiss måste regeringen skyndsamt återkomma till EU-nämnden för ett ytterligare samråd och ställa om frågan, eftersom det då finns en annan kompromiss utifrån diskussionsunderlaget. Det är den ordningen vi har i Sveriges riksdag visavi regeringen och omvänt.

Det gör att det blir svårt att hitta ett läge här. Det är klart att vi kan komma med en synpunkt nu, men vad jag ser finns det just nu ingenting annat än en majoritet för att Sveriges regering ska framföra att Georgien ska ha en kandidatstatus som är likvärdig Moldaviens och Ukrainas. Jag

har inte sett några andra förslag. Jag förstår vad du säger, Robert Halef, och jag förstår även vad du säger, Annika Hirvonen, men vi är i ett läge där det är lite grann som Kerstin beskriver det.

Tyvärr är det nog alltså så – om det inte dyker upp någon som vill ajournera mötet eller något annat – att vi inte kan göra annat än att konstatera att det i EU-nämnden i dag finns en majoritet som talar emot regeringens position och önskar att Georgien ska ha en kandidatstatus som är likvärdig Moldaviens och Ukrainas.

Anf. 25 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Herr ordförande! Som Kerstin Lundgren konstaterade vet vi inte i vilken utsträckning den här frågan kommer att behandlas vid dagens FAC. Däremot står det alldeles klart att den kommer att behandlas i allmänna rådet, och EU-ministern kommer naturligtvis att i allmänna rådet följa den linje som framgår också av detta samråd i EU-nämnden.

Jag uppfattar inte – men det vore bra att få ett klarläggande från nämnden om detta – att den hållning som här förespråkas är att Sverige ska blockera frågan och säga nej i väntan på ytterligare ett samråd med EU-nämnden om en bred majoritet, eller till och med 26, medlemsstater vill acceptera kommissionens ställningstagande när det gäller Georgien. Jag tror att det vore bra för regeringen att få klart för sig att det i det läget finns ett mandat för Sverige att ansluta sig till en enig linje i EU. Jag tycker att något annat vore mycket beklagligt och anmärkningsvärt, och det vore knappast i Georgiens, Moldaviens eller Ukrainas intresse.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Tack för det förtydligandet och den öppna frågan, kabinettssekreteraren! Den väckte direkt lust att svara.

Anf. 27 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det här var ju en förflyttning från utrikesrådet, där detta är en diskussion, till allmänna rådet. Det är en annan bild. Det är inför mötet i rådet för utrikes frågor som vi har samråd just nu – det var så det var föränmält på föredragningslistan – och nu gäller det plötsligt ett annat samråd som vi också ska ha.

Jag vet inte hur man hanterar detta, men gällande det som är angivet på föredragningslistan – möte i rådet för utrikes frågor – är vår hållning tydlig. Vill ordföranden lyfta in ytterligare en fråga på föredragningslistan eller ha ytterligare ett möte inför allmänna rådet må vi väl diskutera det.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Det var nog inte så jag uppfattade kabinettssekreteraren. Jag uppfattade kabinettssekreteraren som att han önskar att Sverige ska kunna ansluta sig till de övriga 26 medlemsstaternas uppfattning om det vid den kommande diskussionen i FAC uppstår ett läge där 26 medlemsstater säger ja till kommissionens förslag om Ukraina, Moldavien respektive Georgien och Sverige står ensamt. Det hade ingenting med allmänna rådet att göra, utan detta gäller bara vid det kommande mötet. Det handlar om att slippa ta ett samråd under pågående möte och kontakta EU-nämnden igen. Så tolkade jag kabinettssekreteraren.

Anf. 29 LUDVIG ASPLING (SD):

FAC har väl inte mandat att besluta i den här frågan ändå, så jag förstår inte vad det är vi pratar om här. Vi kommer i alla fall att ses innan det är dags att ta ett skarpt beslut på den här punkten. I så fall kan man väl bara säga att man noterar att det finns en bred majoritet för detta, att man ändå kommer att diskutera detta med Sveriges riksdag vid ett senare tillfälle och att man återkommer. Det är väl inte svårare än så?

Anf. 30 BENGT ELIASSON (L):

Herr ordförande! Detta är egentligen bara en procedurfråga från min sida, om något jag faktiskt inte har kännedom om: Under en rådsdiskussion, alltså i utrikesrådet eller i råden på den nivån, kan väl inte ett land blockera de andra? Diskussionspunkten är väl tänkt att leda framåt till nästa nivåns diskussioner, där man ska alltmer trätta ned frågor. Vi har ju vidare samråd framför oss inför varje nivå, givet att frågan går vidare – och givet att den lyfts i dag över huvud taget.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Det är helt korrekt! Det är inte en blockering, utan det handlar mer om att en står utanför medan resten tycker annorlunda. Det är precis som Bengt Eliasson säger.

Anf. 32 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG:

Jag var själv inte med på det sammanträdet, men jag kan konstatera att EU-ministern deltog vid ett samråd med EU-nämnden inför allmänna rådet i fredags. Han var där tydlig med att han skulle följa det EU-nämnden säger, inklusive det som sägs vid dagens möte.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Det är faktiskt helt korrekt; det sa han. Och det är helt rätt, men det är ändå så att utrikesrådet är en fråga och allmänna rådet en annan fråga. Precis som kabinettssekreteraren säger tar allmänna rådet dock hänsyn till vad som sägs på utrikesrådet inför mötet i Europeiska rådet. Det brukar vara vägledande – det har det varit tidigare.

Finns det ytterligare kommentarer, önskemål eller tankar? Nej.

Jag konstaterar följande: Vi får inte möjlighet att ge regeringen mandat att, i ett eventuellt läge där man är ensam om ett nej, förhandla och säga ja utan att det sker ett ytterligare samråd med EU-nämnden. Jag kan inte tolka det på annat sätt. Detta gäller alltså under diskussionen på FAC. Där gäller den position som majoriteten av EU-nämndens ledamöter nu har framfört under pågående möte.

Anf. 34 KERSTIN LUNDGREN (C):

Eftersom allmänna rådet blandas in skulle det rimligen ha lyfts upp på det sättet, så att vi hade haft samråd i båda delarna. Frågan är nämligen hur allmänna rådet kommer att hantera detta. Jag utgår ifrån att Sverige inte kommer att blockera att frågan lyfts till Europeiska rådet, och då får man ytterst och slutligen ge mandatet från EU-nämnden. Men i utrikesrådet tycker jag att majoritetens uppfattning ska framföras.

När det gäller att man skulle kunna hamna i en situation i allmänna rådet där Sverige blockerar är det inte det mandat jag vill ge, det vill säga att vi ska blockera att kandidatstatus lyfts för Ukraina och Moldavien. Det är väl bilden, men jag vet inte – det här blir väldigt konstigt, herr ordförande, eftersom vi har ett samråd inför möte i rådet för utrikes frågor, och så handlar det helt plötsligt om allmänna rådet.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Fast det har nog inte varit en fråga över huvud taget, utan frågan har helt och hållet koncentrerats till om regeringen ska stå fast vid ett nej om det uppstår en majoritet med 26 medlemsstater vid det här tillfället. Sedan har vi samråd inför mötet i Europeiska rådet på onsdag, och det är där den stora frågan kommer att komma upp igen. Därmed är det nästa samråd som kommer att vägleda statsministern i de kommande diskussionerna i Europeiska rådet.

Anf. 36 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tycker att diskussionen blir lite komplicerad, och den borde kanske inte vara det.

Jag är inte expert på konstitutionell rätt, men jag tänker att regeringen här har hört att alla vid bordet är positiva till det europeiska perspektivet för alla tre länder. Så kan vi väl uttrycka det. Sedan får ju regeringen ta sitt parlamentariska ansvar i de andra rådskonstellationerna, vilket väl konstitutionsutskottet ganska nyligen avhandlat. Nu är ingen därifrån här, tror jag, men i alla fall.

I värsta fall får vi kalla till ett nytt EU-nämndssammanträde; vi är ganska duktiga på att samlas snabbt. Det kommer alltså att lösa sig, tänker jag. Vi träffar dessutom statsministern på onsdag, som sagt.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag tror inte att vi kommer längre i dag. I riksdagens EU-nämnd finns en majoritet för en annan uppfattning än regeringens här redovisade inriktning. Det finns en majoritet för den uppfattningen och en minoritet emot. Med dessa ord konstaterar jag att det inte finns stöd för regeringens här redovisade inriktning när det gäller Georgien.

Jag tackar kabinetssekreteraren med medarbetare för närvaron. EU-nämnden önskar utrikesministern lycka till på det kommande rådsmötet!

§ 1 Utrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG	1
Anf. 3 KERSTIN LUNDGREN (C).....	2
Anf. 4 JESSIKA ROSWALL (M).....	3
Anf. 5 BENGT ELIASSON (L)	3
Anf. 6 ROBERT HALEF (KD).....	4
Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD).....	4
Anf. 8 LORENA DELGADO VARAS (V)	4
Anf. 9 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG	4
Anf. 10 KERSTIN LUNDGREN (C).....	5
Anf. 11 SVEN-OLOF SÅLLSTRÖM (SD)	6
Anf. 12 JESSIKA ROSWALL (M).....	6
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (C).....	7
Anf. 15 BENGT ELIASSON (L)	7
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 17 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG	8
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 19 ROBERT HALEF (KD).....	8
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 21 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	9
Anf. 22 ROBERT HALEF (KD).....	9
Anf. 23 KERSTIN LUNDGREN (C).....	9
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 25 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG	10
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 27 KERSTIN LUNDGREN (C).....	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 29 LUDVIG ASPLING (SD).....	11
Anf. 30 BENGT ELIASSON (L)	11
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 32 Kabinettssekreterare ROBERT RYDBERG	11
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 34 KERSTIN LUNDGREN (C).....	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 36 JESSIKA ROSWALL (M).....	12
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	12